

⊕ SZÖVEG ÉS KÉP: RÉPÁSY ZSOLT

VILÁGÍTÓ SZEMEK A FÉLHOMÁLYBAN

Téglavörös homályba borul a kocs ablakán keresztül a kelet-ugandai táj. Az eső jócskán felpuhította az Afrika-szerte jellemző vöröses földutat. Errefelé áprilisban köszönt be az esős évszak, ami nem igazán segít az amúgy sem tökéletes állapotú utakon. Az előző este Mbale-ban kicsit hosszúra nyúlt, így zúgó fejjel és kavargó gondolatokkal érkezem a St. Kizito-árvaházhoz...

Az intézményt működtető nővérek a Sisters of Mary of Kakamega apácarendhez tartoznak, melyet 1932-ben alapítottak a kenyai Kakamegában, s Kenyán kívül elsősorban Tanzániában, Szudánban és Ugandában tevékenykednek.

Mary Lunyolo nővér fogad a bejáratnál. A barátságos mosoly és a kedves szavak azonnal oldani kezdik szorongásomat. Egy árvaház önmagában is kemény dolog, de mindez még súlyosabb, amikor nem egy fejlett országban van – ahol azért létezik valamiféle kialakult rendszer arra, hogy az innen kikerülő gyerekek megtalálják a helyüket –, hanem pl. Ugandában...

Az 1968-ban a Mill Hill katolikus misszó alapította otthonban 25-30 gyermeket nevelnek, de élnek itt egészen kicsik is, néhány hetes újszülöttek, és néhány fizikailag vagy szellemileg sérült fiatal is. A kis lakók közül ugyanis nem mindegyik árva: van, akit egyszerűen csak magára hagytak a szülei. A napi munkát az apácák mellett egy tanár, néhány szociális munkás és ápoló látja el.

**KÉZZEL MOSOTT
RUHÁK
száradnak
az árvaház udvarán**

„KOPOGTASS ÉS VÁRJ!”

Mary nővér, az árvaház vezető apácája fogadja a látogatókat az intézmény bejáratánál

 Gazdasági rádió FM 105.9
CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR
A rádióban vendégünk a témáról:
RÉPÁSY ZSOLT
Korábbi műsoraink meghallgathatók:
www.afoldgomb.hu/radio

... a WHO 2014-es jelentése szerint Ugandában több mint 7000-en haltak meg egy év alatt a régies nevén „váltóláznak” hívott betegségben.

Mary nővér a hálólhelyiségbe vezet. Egyszerű, kopott kis vaságyak sorakoznak a fal mellett, talán nincs is két egyforma. A falon szúnyoghálóak lógnak összecsavarva. A malária az egész országban valós veszélyt jelent: a WHO 2014-es jelentése szerint Ugandában több mint 7000-en haltak meg egy év alatt a régies nevén „váltóláznak” hívott betegségben. Bár sokan hajlamosak bagatellizálni a maláriát és annak megelőzését, ez ma mégis a világ egyik legtöbb emberéletet követelő betegsége. A malária mellett, ezen a területen is rendkívül elterjedt az AIDS, de a lakosság (beleértve a kisgyerekeket) jelentős része felső légúti panaszoktól is szenved, illetve a hepatitisz, a lepra, az emésztőszervi betegségek és a csúnyán elfertőződött sebek is gyakoriak.

Szeretni és szolgálni

A félhomályos folyosóra kilépve egy kartonból készült fotótablóra mutat: az itt lakók képes nyilvántartása. Befordulunk egy tágas helyiségbe, ahol a földre helyezett matracokon 8-9 kisbaba fekszik, a szellemileg és fizikailag is súlyosan fogyatékos, 6 éves Jane pedig kerekesszékekben „ül”. Ránézésre 3-4 évesnek tűnik. A falak mélyzöldek, a dekoráció minimális. Próbálok feloldódni a gyerekek őszinte és érdeklődő tekintetében, miközben bűntudatom van, hogy egyre erősebb bennem a saj-

... szeretetre, mosolyra, ölelésre, gondoskodásra, tiszta ruhára, cipőre és játékokra vágnak, nem pedig szomorú, együttérző tekintetekre olyanoktól, akik megjelennek, velük töltenek egy kis időt, majd eltűnnek örökre.

A NŐVÉREK HATÁRTALAN SZERETETTEL

és feltétlen odaadással gondoskodnak a kisgyermekről

**AZ INTÉZMÉNY
FOLYÓSÓJÁN
TALÁLHATÓ TABLÓRA
az itt élő gyermekek
fotóit helyezik**

nálat, mert ők nem is sejtik, amit én igen: vajon mi várhat rájuk, miután innen ki-kerülnek majd? De nem mutathatom ki mindezt, hiszen ez az, amire a legkevésbé van szükségük. Sokkal inkább szeretetre, mosolyra, ölelésre, gondoskodásra, tiszta ruhára, cipőre és játékokra vágnak, nem pedig szomorú, együttérző tekintetekre olyanoktól, akik megjelennek, velük töltenek egy kis időt, majd eltűnnek örökre.

A legyek csapatostul támadnak, az apácák pedig szorgosan hessegetik őket, hiszen ez a délutáni csendespihenő ideje: néhány baba most is szundikál a foltos, szakadozott rongyokkal letakart matracokon. Egyszerre figyelek Mary nővér szavaira, a babák tekintetére, a bennem kavargó érzésekre és arra, hogy próbáljam kerülni a kliséket.

A MALÁRIAVESZÉLY MIATT a hálóterekben szúnyoghálók vigyáznak a gyerekekre – itt épp összecsavart állapotban, a falra lógatva

A CSECSEMŐKET GONDOSAN BETAKARGATJÁK
a csendespihenő alatt, hogy ne zavarják álmaikat a legyek

Könnyű lenne itt lefotózni és bemutatni a nyomort, a szegénységet, a szomorúságot és a kilátástalanságot. Azt, amit mindenki látni „szeregne” Afrikából, amit elvárnak, amit hallanának, mikor mesélek. De mást is látok: játékoságot, gondoskodást, szeretetet.

Mary nővér magyarázatai körülvesznek, de kicsit elmerülök a gondolataimban és a látottakban. „Ez a kislány AIDS-es” – hasítanak belém szavai, és rámutat egy 4-5 hónapos gyermekre. Ez az a pont, amikor a valóság úgy istenigazából arcul csap, amikor egy pillanat alatt végiggondolom, hogy otthon milyen problémákon járattuk az agyunkat nap mint nap és azok vajon mennyire súlyosak mindehhez képest.

Beszélgünk a gyerekekről: a nővérek egyenként mesélnek róluk, és szép

„Ez a kislány AIDS-es” – hasítanak belém szavai, és rámutat egy 4-5 hónapos gyermekre. Ez az a pont, amikor a valóság úgy istenigazából arcul csap.

**BÁR MINDEN NŐÉRRE
ÉS SZOCIÁLIS MUNKÁSRA
SZÁMOS KISGYERMEK JUT,
igyekeznek minden kicsire
maximálisan odafigyelni**

***Közösen esznek egy nagy edényből,
aminek egyrészt praktikus okai van-
nak, másrészt pedig megtanulják
megosztani egymással, ami van
– jelen esetben az ételt.***

sorjában kirajzolódnak az egyéni sorsok. Mesélnek a napirendről, ami kötött, de kell a rendszer, pláne egy kisgyermek életében. A délelőtti játék után ebédelnek, amely itt jellemzően a matoke (főzőbanánból készült étel, amely a tört krumplira vagy a krumplipürére emlékeztet), bab, rizs és valamilyen szósz, ritkán egy kevés hús. Közösen esznek egy nagy edényből, aminek egyrészt praktikus okai vannak, másrészt pedig megtanulják megosztani egymással, ami van – jelen esetben az ételt. Az ebéd után jön a mosdatás a kis műanyag kádban, majd a délutáni csendespihenő.

Az intézmény mottója: „Szeretni és szolgálni”. És nyilvánvaló, hogy az apácák valóban szolgálnak. Példamutató, emberfeletti energiával és határtalan szeretettel.

Kísérőim kiosztják az ajándékba hozott játékokat, ruhákat, amiknek természetesen nagy a sikere. Közben eszembe jutnak a mbale-i külvárosi „klinika” környékén a nyomorban felnövő kisgyerekek. Némegyszer láttam, hogy akár csapatokban is képesek órákig felszabdultan játszani egy műanyag flakonnal a porban. Mindenki tudja, hogy vannak igen sanyarú körülmények közt élő emberek, rendkívül nehéz sorsok, de egész más, amikor ezt a saját szemünkkel látjuk...

*Mindenki tudja,
hogy vannak igen sanyarú
körülmények közt élő
emberek, rendkívül nehéz
sorsok, de egész más,
amikor ezt a saját
szemünkkel látjuk...*

Az intézmény üzemeltetői épp egy vendégházat terveznek építeni, ahol a látogatók és önkéntesek megszállhatnak, így a menhely némi extra bevételhez juthatna.

Előretékitve

A nehézségek és a nélkülözés ellenére a St. Kizitóban messze előre tekintenek. A konyhában például az árva ház tehenei által termelt biogázzal főznek. Az intézmény üzemeltetői épp egy vendégházat terveznek építeni, ahol a látogatók és önkéntesek megszállhatnak, így a menhely némi extra bevételhez juthatna. Saját konyhakertben igyekeznek minél több ételmi-

CSENDESPIHENŐ ELŐTTI UTOLSÓ PILLANATOK

A körülmények meglehetősen egyszerűek, de célszerűek
(balra)

**A MINIMÁLIS INFRASTRUKTÚRA
ELLENÉRE IS NAGY HANGSÚLYT
HELYEZNEK A HIGIÉNIÁRA,
hogy megelőzzék a betegségeket
és fertőzéseket**

szert megtermelni, illetve tervezik a tyúktól bővítését is. Az innen nyert tojások nemcsak élelemként szolgálnak, hanem a fölösleget eladhatnák a helyi piacon, a bevételért pedig élelmiszert és gyógyszereket vehetnének a kicsiknek. A vízellátást egyelőre még az esővíz összegyűjtésével oldják meg, de rövidesen készül egy víztározó, hogy nagyobb mennyiségű vizet is tudjanak tárolni, amely elengedhetetlen a mosáshoz és a tisztálkodáshoz.

Amikor az időjárás engedi, a nagyobb gyerekek oktatása a szabadban zajlik egy hatalmas mangófa alatt. Jó lenne, ha bővíteni tudnák az épületet, hogy

Jó lenne, ha bővíteni tudnák az épületet, hogy ne legyenek kitéve az időjárás viszontagságainak. És ami a nagy álmom: a „játsszótér”.

**A NAGY LÉTSZÁM
ELLENÉRE MINDENKINEK
JUT ELEGENDŐ ÉTEL,
bár nap mint nap
keményen megdolgoznak
ezért az intézmény
dolgozói. Több adományra
lenne szükség!**

ne legyenek kitéve az időjárás viszontagságainak. És ami a nagy álom: a „játsszótér”. Egy kinti és egy benti hely, ahol a szabad játék még inkább hozzájárulna fejlődésükhöz.

Távozás előtt az irodahelyiségben aláírom a vendégkönyvet. Ahogy gyorsan végigfuttatom a szemem a listán, látom, szépszámmú kölföldi látogató fordul meg itt, és mindenki segíteni szeretne. Jó hír, hogy nemsokára életbe lép a támogatási, örökbefogadó rendszer, amin keresztül segíyezni lehet az árvaházat, vagy egy-egy gyermeket. 30-40 amerikai dollár egy csöppség havi költségeit fedezi. Csak remélni tudom, hogy e szándék nem hagy alább az idelátogatókban, miután hazatérnek kényelmes otthonaikba, és nem feledkeznek el a félhomályban világitó szemekről... ☺